

INLEIDING

“Het is een klok geworden, een staande klok in de hal; een tik-klok, want elektrische waren er nog niet...ik ben benieuwd of zij er nog is en of zij nog loopt. Staat zij al stil, never mind, de tijd gaat door.”

Gart Westerhout, Jubileumboek 1971

In 1924 schenkt de bevolking van Ter Apel een klok aan de school. Er wordt daarvoor 300 gulden bijeen gebracht. Architect Westerhout ontwerpt de klok en laat hem door Pander in Den Haag maken. Kort na de oplevering van het gebouw wordt de klok op zijn plaats gezet. Voor zover we weten op de plaats waar hij nu nog staat, rechts vooraan in de hal. Vroeger naast de kamer van de directeur, nu naast die van administratieve medewerkers Schoemaker en Brinks. Het is ook een beruchte plek. Het is de plek waar leerlingen moesten wachten op de directeur als ze de fout waren ingegaan. Het is de plek waar je te kijk stond bij leswisselingen als je daar stond te wachten tot je binnen mocht komen.

Het is dezelfde klok die zo knap gekopieerd is door leraar handvaardigheid Weits voor de ‘Zetmeelshow’ in 1981. Het is echter vooral de klok die al die jaren heeft toegezien op alles en iedereen die kwam en ging. De klok als bewaker van de poort. Het is ook de klok als bewaker van de tijd, van de geschiedenis. In het geval van de R.H.B.S./RSG Ter Apel een bijzondere klok, die een ereplaats verdient op de voorkant van ons boek en in de bijzondere geschiedenis van onze school.

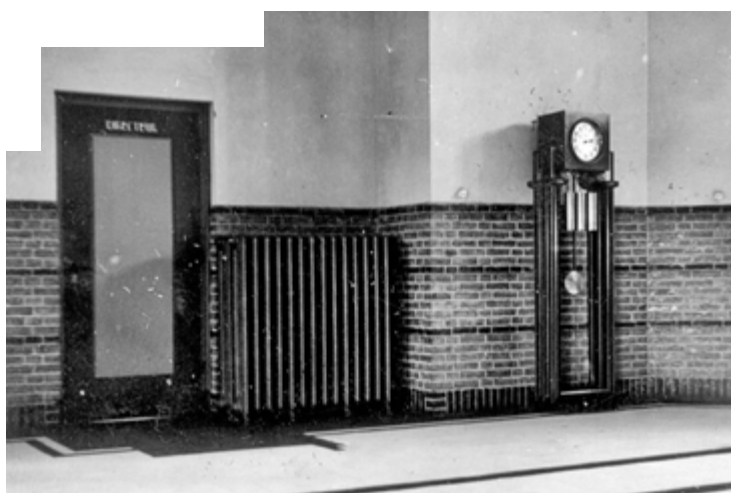
Met vijf oud-leerlingen zijn we in die bijzondere geschiedenis gedoken. Ons doel is vooral geweest om de geschiedenis van de R.H.B.S./RSG vast te leggen. Gedurende onze zoektocht vonden we een overvloed aan - vooral - oud materiaal. De archieven van de school, de gemeente en het Rijk bewaren tot onze vreugde veel belangwekkende documenten. Jammer daarentegen is dat voor ons de documenten van de laatste 20 jaar minder goed bereikbaar waren.

Gedurende onze zoektocht stuitten we op twee boeken die ook de historie van onze school belichten. Het ene boek is geschreven op initiatief van de oud-leerlingenvereniging in 1947 in het kader van het jubileum van het jaar daarvoor. Het tweede boek is geschreven door de leraren Bodewitz en Lagerweij in 1971. Van beide boeken hebben we dankbaar gebruik gemaakt. Tot slot hebben we de enthousiaste hulp gehad van heel veel mensen om de geschiedenis van de school vast te leggen. Ook via deze weg onze hartelijke dank daarvoor!

We claimen niet met dit boek het ultieme geschiedenisboek van de school te hebben geschreven. Er ligt nog veel onontgonnen terrein dat wellicht voor anderen een uitdaging biedt om in de toekomst wel het ultieme verhaal te schrijven. Misschien bij het honderdjarig bestaan? We zullen dat van harte toejuichen. We weten zeker dat onze klok, die nog steeds goed met haar tijd mee gaat, dat ongetwijfeld ook zal doen!

De redactie

De hal met de ingang van de kamer van de directeur en de monumentale klok van Pander

Opgedragen aan de Gottfried Lindeijer Vereniging:

Onze school is meer dan een gebouw. Onze school is vooral een stoet van mensen die komen en gaan, die allemaal leerling of leraar zijn (geweest) van die bijzondere school in Ter Apel. De G.L.V. heeft in de afgelopen 85 jaar met veel inzet de band tussen deze mensen in de stoet tastbaar gemaakt; de verhalen van deze mensen zijn gedurende de jaren vastgelegd. De onschatbare waarde daarvan ziet men pas bij een terugblik: het maakt dat we trots kunnen zijn op onze school en trots dat we deel hebben mogen uitmaken van deze stoet.

'Bij de IJzeren Klap komen we 's morgens altijd samen, mijn vriendinnetje en ik. Zij uit de Kavelingen. Ik uit de Tweede Mond. We fietsen dan samen naar school, naar de pas opgerichte Ter Apeler H.B.S. , voorlopig ondergebracht in de oude kloosterschool. We zijn dan twaalf jaar.

't Is herfstvakantie. Maar we gaan vanmorgen repeteren met het koortje van Mijnheer Visser. Dat is onze leraar voor geschiedenis en gymnastiek. Met een fikse wind in de rug stoven we over 't Ter Apelkanaal, waardoor we nog tijd genoeg hebben voor een ommetje.

't Sikkelaantje ligt vóór ons. Het is een brede, lichte weg, met veel gras en een rij jonge beukebomen. Op 't hoekje slaan we af, het paadje in tussen de dikke groene den-netjes. Een jongen komt aanfietsen en sluit zich bij ons

aan. Hij is lang. Blauw pak, helder witte Schillerkraag, fris gezicht, zwarte kuif. Een zwarthouten vioolkist houdt hij met één hand op zijn stuur in evenwicht. Zij hebben gisteren thuis bij Vissertje geoefend, vertelt hij. Ook de wijs van het nieuwe H.B.S. lied. Het begint zo: "Aan de Zuidpunt van Westerwolde, daar staat een H.B.S.". We rijden samen door naar school. Het is de jongen, die achter me zit in 1a, rij bij het raam. En die achter me staat in 't koortje. Nou ja, logisch, bassen achter de alten. Maar, dit is niet de weg die hij anders volgt naar school. Zou hij ons zopas gezien hebben, toen we langs zijn huis fietsten? Zou hij opzettelijk...? Oei, het leven is goed!

*Tietie Richie- van der Laan, leerling 1923 - 1928
(‘De Oude Weg’, december 1971)*

DE H.B.S. MARSCH VAN DE RIJKS H.B.S. TE TER ADEL

Aan de Zuidpunt van Westerwolde
Daar staat een H.B.S.
En van uren ver in 't ronde
Stroomt de jeugd naar les.
Op de fiets en met de trein en met de tram
Stroomt de jeugd naar les.

En of het stormt, of sneeuwt of regent
Hoe koud het ook mag zijn
Ziet ons komen naar Ter Apel.
Sterk, 't zij groot, 't zij klein
't Spreekt van kracht, toont vaste wil en flinke moed
Doen wat je doen moet.

In die school daar heerst de vreugde
Zo is het nog steeds geweest.
Want we meten er ons in krachten
Naar lichaam en naar geest
Op de les en 's avonds thuis, ja overal,
Naar lichaam en naar geest.

En al mag je er niet van houden,
Aan het leren komt een end
In de toekomst kun je bouwen
De school zij 't fundament
Dus pak aan en zet het door
Aan 't eind succes
Leve de H.B.S.!!

L. J. Visser, 1924

